

Bureauonderzoek Flora & Fauna

Uitbreiding station Breukelen-Kortrijk (BKK380)

TenneT TSO B.V.

13 april 2023

Contactpersoon

MARJA DE KRAKER

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Leeswijzer	4
1.3	Plangebied en ingreep	5
1.3.1	Huidige situatie	5
1.3.2	Voorgenomen ingreep	5
1.3.3	Afbakening effecten	6
2	Wet Natuurbescherming	7
2.1	Gebiedsbescherming	7
2.2	Soortbescherming	8
2.2.1	Eerder uitgevoerde onderzoeken	8
2.2.2	Methode	8
2.2.3	Aanwezigheid beschermde soorten	8
2.2.4	Conclusie en vervolgstappen	11
3	Natuurnetwerk Nederland	12
3.1	Ligging	12
3.2	Effecten en conclusie	12
	Bijlagen	
	Bijlage A Wettelijk kader	14
	Colofon	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

TenneT TSO BV (hierna TenneT) is voornemens om het hoogspanningsstation Breukel-Kortrijk (BKK380kV) uit te breiden. De uitbreiding vindt plaats aan de noordwestzijde van het bestaande hoogspanningsstation Breukelen – Kortrijk 380kV langs de A2 ter hoogte van Breukelen (zie Figuur 1).

Figuur 1. Het plangebied met het huidige station (blauw), uitbreiding station (geel), zoekgebied werkterrein (roze) en zoekgebied landschappelijke inpassing (groen).

Door de voorgenoemde ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten of kwalificerende waarden van Natura 2000-gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) of effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland. In Utrecht bestaat de NNN onder de naam Natuurnetwerk Utrecht (NNU). Zie Bijlage A voor een beschrijving van het wettelijk kader van deze soort- en gebiedsbescherming. TenneT heeft Arcadis gevraagd hiervoor een bureaustudie op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden en benodigde vervolgstappen in het kader van de Wnb in beeld te brengen.

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is een beschrijving van het plangebied in de huidige situatie opgenomen, evenals een beschrijving van de voorgenoemde ingreep. Hoofdstuk 3 betreft de implicaties die de Wnb heeft in dit project, hierin is een beschrijving van de aanwezigheid van beschermde soorten (op basis van bureaustudie) met effectbeschrijving en

toetsing opgenomen. De resultaten van het bureauonderzoek zijn weergegeven in tabelvorm. Tot slot worden in de conclusie de vervolgstappen samengevat. Bijlage A beschrijft het wettelijk kader van de Wnb.

1.3 Plangebied en ingreep

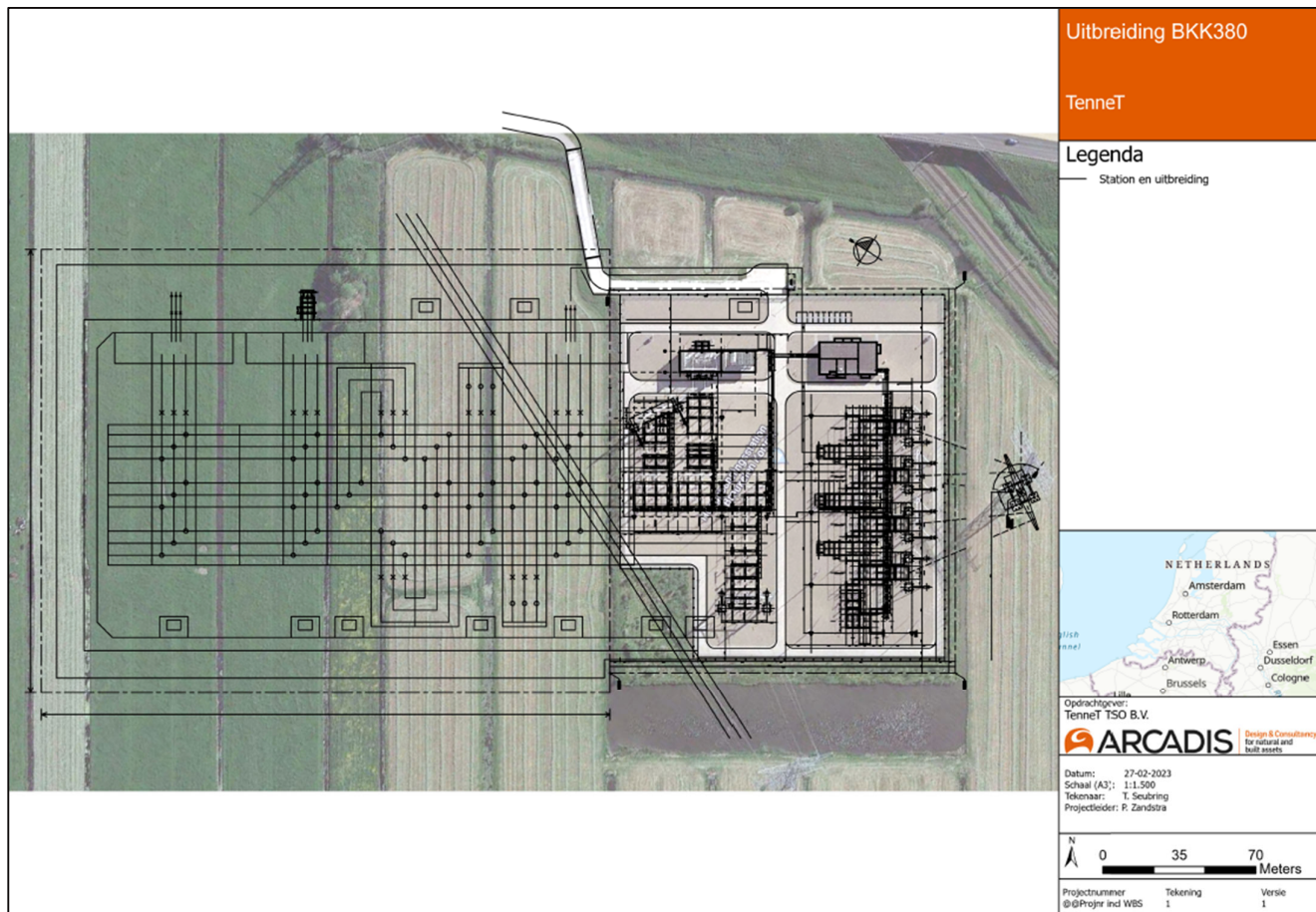
1.3.1 Huidige situatie

De locatie waar de geplande uitbreiding van het station staat is momenteel in gebruik als grasland, doorsneden door enkele polderwatergangen en een enkele bosschage. Direct ten noordoosten van het plangebied loopt de A2 en ten zuidoosten de spoorlijn Woerden - Amsterdam. Ten zuidwesten van het plangebied ligt lintbebouwing aan de weg Kortrijk. Op het topografisch kaartbeeld van 2015 is te zien dat ter plaatse van huidige hoogspanningsstation het gebied bouwrijp wordt gemaakt de realisatie van het station. Vanaf omstreeks 2017 is het huidige hoogspanningsstation in gebruik en is aangrenzend aan het station een waterbergingsgebied gerealiseerd. Het bestaande station bestaat uit een aantal gebouwtjes, schakelvelden en transformatoren. De ondergrond bestaat uit grind en het gehele station is omheind.

1.3.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

Ter plaatse van de uitbreiding worden 7 lijnvelden en 3 transformatoren gerealiseerd (zie Figuur 2). Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 5,3 ha (circa 260 x 202 m) en is gelegen in een veenweidegebied. Door het plangebied loopt de bestaande 380kV-verbinding Krimpen aan den IJssel – Oostzaan (KIJ-OZN380kV).

Figuur 2. Uitbreiding station BKK380.

Werkzaamheden

Het bestaande station wordt uitgebreid, aan het bestaande station worden geen aanpassingen gedaan, er zullen enkel kabels worden aangesloten op het nieuwe gedeelte. Bij de uitbreiding zal er een klein gebouwtje gebouwd worden en enkele transformatoren. Op het nieuwe terrein zal grind liggen en het gebied wordt omheind met een hek. De kabels van de hoogspanningsmasten die al aanwezig zijn, zullen verbonden worden met het nieuwe station.

Voor de bouw van het station dienen de sloten gedempt te worden. Er zal uitgegaan worden van het *worst-case* scenario dat de sloten bij de uitbreiding, werkterrein en landschappelijke inpassing (zie Figuur 1) allen gedempt moeten worden. Het bosje ter plaatse van de stationsuitbreiding zal gekapt worden.

Planning

De exacte planning is nog niet bekend, de werkzaamheden beginnen waarschijnlijk medio 2025. De werkzaamheden kunnen 1,5 à 2 jaar duren.

1.3.3 Afbakening effecten

Op basis van de voorgenomen ingreep (zie 2.2) wordt ervan uitgegaan dat er tijdelijke effecten zullen zijn door kortdurende verstoringen tijdens de ingreep, en permanente effecten in het geval van bomenkap en bouw van het station. Hierbij zijn de volgende effecten van toepassing:

Tijdelijke effecten, lokaal:

- Doden of verwonden;
- Mechanische effecten (vergraven, bodemverdichting door heen en weer rijden);
- Verstoring door geluid, licht of trilling;
- Optische prikkels (bijvoorbeeld aanwezigheid mensen).

Tijdelijks effecten, wijdere omgeving:

- Vermesting en verzuring (door stikstofemissie en -depositie).

Permanente effecten:

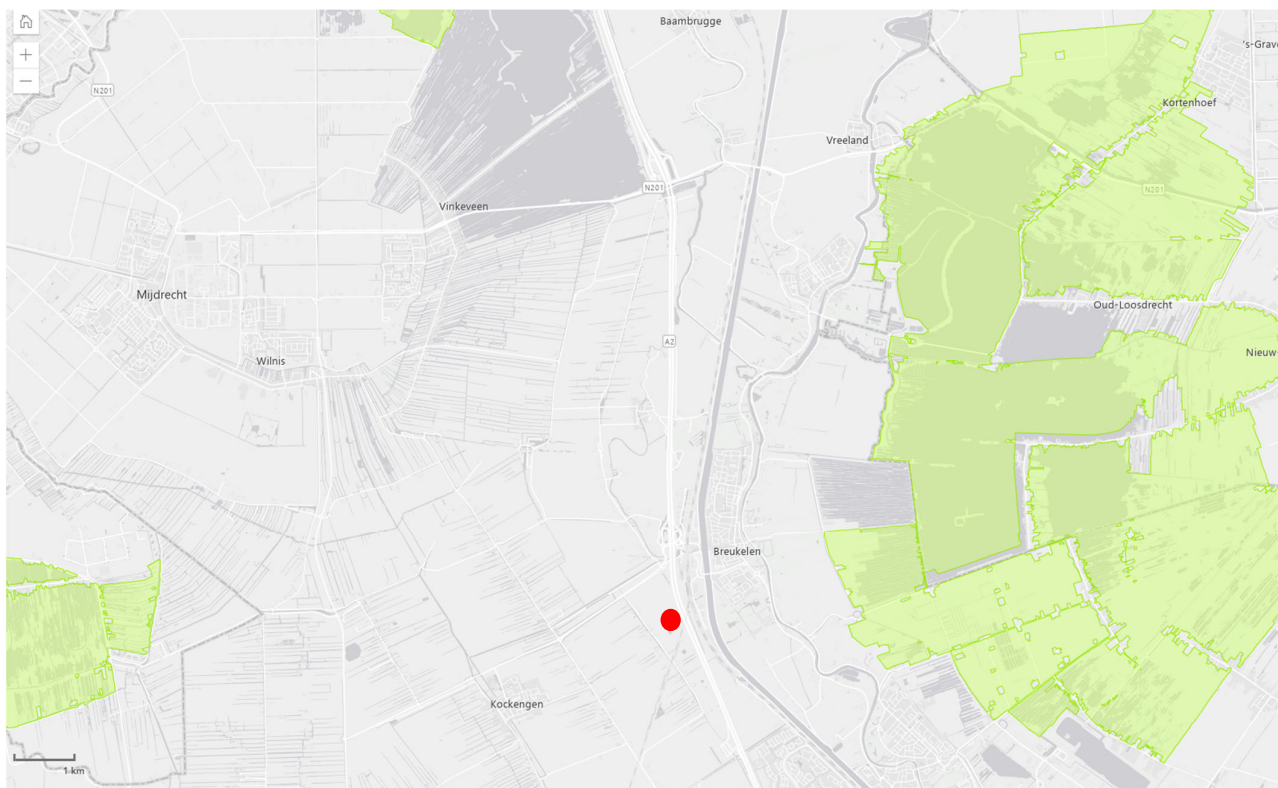
- Doden of verwonden en vernieling met betrekking tot soorten in het bosje en sloten;
- Versnippering van leefgebied van soorten in sloten, mogelijke aantasting of het verloren gaan van mogelijke vliegroutes van vleermuizen;
- Habitataantasting van soorten.

2 Wet Natuurbescherming

2.1 Gebiedsbescherming

Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en daarnaast de aard van de ingreep, is aan de hand van een bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

Figuur 3 geeft de ligging weer van het te uit te breiden station ten opzichte van Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Oostelijke Vechtplassen en ligt op circa 3 kilometer afstand ten oosten van het station. Het gebied is aangewezen onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand, namelijk op circa 9 kilometer ten westen van het station ligt Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. Dit gebied is aangewezen onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn.

Figuur 3. Ligging van te uit te breiden station Kortrijk-Breukelen (rode stip) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (groen).

Het overgrote deel van de effecten treedt lokaal op. Gezien de ligging ten opzichte van de Natura 2000-gebieden kunnen deze effecten in de Natura 2000-gebieden uitgesloten worden. Wel heeft het Natura-2000-gebied Oostelijke Vechtplassen instandhoudingsdoelstellingen voor een aantal Niet broedvogels die mogelijk in het plangebied zouden kunnen foerageren. Het plangebied betreft een zeer klein deel van het potentieel foerageergebied in de directe omgeving. Negatieve effecten kunnen daardoor op voorhand uitgesloten worden.

Wel kunnen als gevolg van de voorgenoemde werkzaamheden vermesting en verzuring optreden van stikstofgevoelige habitattypen als gevolg van toegenomen stikstofuitstoot tijdens de werkzaamheden. Om te bepalen of hier sprake van is, of om het effect uit te sluiten is het uitvoeren van een AERIUS-berekening noodzakelijk. Indien hieruit komt dat stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen niet uit te sluiten is, zijn vervolgstappen nodig zoals het opstellen van een Passende Beoordeling en het aanvragen van een vergunning Wnb.

2.2 Soortbescherming

2.2.1 Eerder uitgevoerde onderzoeken

Ter plaatse van het bestaande station is in 2011 een ecologisch onderzoek (Groenteam, 2011¹) uitgevoerd, waarbij is onderzocht in hoeverre vanwege de toenmalige ontwikkeling natuurwaarden werden verstoord of bedreigd. Daarnaast is een aanvullende notitie opgesteld over vliegbewegingen en aanvaringsrisico's (Groenteam, 2012²).

Op grond van het onderzoeksrapport van het Groenteam (2011) en de aanvullende veldbezoeken in 2012 is geconstateerd dat er een aantal beschermde soorten aanwezig zijn. In Tabel 1 is een overzicht weergegeven van de beschermde soorten in de Polder Kortrijk. Dit onderzoek is uitgevoerd onder de toenmalige Flora- en Faunawet. Hierin waren andere beschermde soorten en andere type beschermingsregimes aangewezen dan in de Wnb. De data is daarnaast verouderd en daardoor is dit niet meer representatief voor de huidige situatie. Wel kunnen waarnemingen uit het verleden een indicatie zijn van mogelijk voorkomen.

Tabel 1. Beschermde soorten Polder Kortrijk (bron: Groenteam, 2011).

Soort	Beschermde soorten
Planten	De aanwezigheid van beschermde plantensoorten wordt uitgesloten.
Ongewervelden	Geen leefgebied voor beschermde soorten.
Vissen	Sloten vormen leefgebied van de bittervoorn.
Amfibieën	De wateren in het plangebied vormen voortplantingshabitat van bastaardkikker, meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander.
Reptielen	Geen leefgebied voor beschermde soorten.
Grondgebonden zoogdieren	De bermsloot van de A2 vormt leefgebied van waterspitsmuis. Het plangebied vormt verder leefgebied van algemeen voorkomende soorten grondgebonden zoogdieren, waaronder egel, mol, muizen, haas en kleine marterachtigen.
Vleermuizen	Betreft foerageergebied voor laatvlieger.
Vogels	Geen aanwezigheid jaarrond beschermde verblijfplaatsen. Wel broedende watervogels in nabijheid plangebied aanwezig.

Er is ontheffing (onder de oude Flora- en Faunawet) aangevraagd voor de ruimtelijke ingrepen ten behoeve van de aanleg van het transformatorstation. Voor de specifieke soorten Bittervoorn, Kleine Modderkruiper en Waterspitsmuis is ontheffing aangevraagd en verleend. Ten behoeve van deze ontheffing is een Activiteitenplan en een Ecologisch Werkprotocol opgesteld (Bureau Waardenburg BV, 2012³).

2.2.2 Methode

De bureaustudie is uitgevoerd door middel van een bureauonderzoek. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen 5 jaar. Daarnaast is gebruik gemaakt van www.verspreidingsatlas.nl.

2.2.3 Aanwezigheid beschermde soorten

In Tabel 2 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek.

¹ Groenteam (2011). *Natuuronderzoek en -toets hoogspanningsstation Polder Kortrijk te Breukelen*. (Geen kenmerk).

² Groenteam (2012). *Aanvullende notitie 'vliegbewegingen/aanvaringsrisico's'*. (Geen kenmerk).

³ Bureau Waardenburg BV (2012). *Activiteitenplan en ecologisch werkprotocol realisatie hoogspanningsstation te Breukelen*. (12-146).

Tabel 2: Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten binnen het plangebied per relevante soortgroep op basis van bureauonderzoek.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<p><i>Bureauonderzoek</i> Er zijn van de afgelopen vijf jaar geen waarnemingen bekend in het plangebied en de directe omgeving (NDFF). Het gebied valt wel binnen het verspreidingsgebied van groenknolorchis (verspreidingsatlas).</p> <p>De groenknolorchis komt voor op open, zonnige tot licht beschaduwde natte, voedsel- en stikstofarme, zwak zure tot kalkhoudende grond. Het plangebied bestaat uit monotoon gebied met Engels raaigras. De groenknolorchis kan op basis van habitat worden uitgesloten.</p>	Beschermde flora zijn uitgesloten.
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	<p><i>Bureauonderzoek</i> Er zijn van de afgelopen vijf jaar vele waarnemingen bekend van verscheidene algemene broedvogels, o.a. grote zilverreiger, fazant, kauw, knobbelzwaan, krakeend en wilde eend (NDFF).</p> <p>Broedvogels kunnen in het plangebied en de directe omgeving broeden in oeverzones en weilanden.</p>	Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest zijn <u>niet</u> uitgesloten.
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	<p><i>Bureauonderzoek</i> Er zijn van de afgelopen vijf jaar waarnemingen bekend van verscheidene broedvogels met jaarrond beschermd nest: buizerd en ooievaar (NDFF). Het is niet bekend of deze soorten een nest in het plangebied hebben.</p> <p>Mogelijk hebben roofvogels met jaarrond beschermde nesten, nesten in bomen in het plangebied.</p>	Broedvogels met jaarrond beschermd nest zijn <u>niet</u> uitgesloten.
Grondgebonden zoogdieren	<p><i>Bureauonderzoek</i> Er zijn van de afgelopen vijf jaar waarnemingen bekend van verscheidene grondgebonden zoogdieren: egel, haas, ree, wezel, muskusrat en woelrat (NDFF). Algemene (vrijgestelde) grondgebonden zoogdieren kunnen voorkomen in het plangebied.</p> <p>Er zijn daarnaast in de afgelopen vijf jaar in de directe omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van bever, das, boommarter en eekhoorn. Het gebied valt ook binnen het verspreidingsgebied van Noordse woelmuis en waterspitsmuis (verspreidingsatlas).</p> <p>Bevers komen in waterrijke omgevingen voor en kunnen in het plangebied niet worden uitgesloten. Mogelijk heeft de bever burchten in het plangebied en/of gebruikt de bever het plangebied als foerageergebied. De das heeft een voorkeur voor akker- en weidelandschap met verspreide bosjes en kan daardoor voorkomen in het plangebied. Mogelijk heeft de das een dassenburcht in het plangebied of de directe omgeving en/of gebruikt de das het plangebied als foerageergebied. Het voorkomen van boommarter en eekhoorn kan in de bosschages ook niet worden uitgesloten. Mogelijk hebben deze soorten verblijfplaatsen in bomen in het plangebied en/of gebruiken ze het plangebied als foerageergebied. De Noordse woelmuis komt o.a. voor in zeer extensief gebruikte weilanden, en wordt daarom minder verwacht in het plangebied, maar kan niet geheel worden uitgesloten. De waterspitsmuis komt voor in oeverzones langs wateren met goed ontwikkelde watervegetatie en oevervegetatie. De waterspitsmuis kan gebruik</p>	<p>Algemene grondgebonden zoogdieren zijn <u>niet</u> uitgesloten.</p> <p>Striktere beschermde grondgebonden zoogdieren, bever, das, eekhoorn, boommarter, Noordse woelmuis en waterspitsmuis zijn <u>niet</u> uitgesloten.</p>

maken van de kavelsloten en hier verblijfplaatsen en essentieel leefgebied hebben.

Vleermuizen

Bureauonderzoek

Er zijn in het plangebied zelf geen waarnemingen bekend van vleermuizen. In de omgeving is het voorkomen van baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en Myotis spec. (soort onbekend) bekend.

In bomen in het plangebied kunnen mogelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn. Tevens kunnen verblijfplaatsen in bebouwing van het huidige station aanwezig zijn.

Daarnaast kunnen bosschages en waterelementen in de omgeving gebruikt worden als vliegroute en/of foerageergebied. Essentieel foerageergebied en vliegroutes zijn niet op voorhand uit te sluiten.

Vleermuizen zijn niet uitgesloten.

Reptielen

Bureauonderzoek

In het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van ringslang. Wel is de ringslang in de omgeving van het plangebied waargenomen (NDFF). De ringslang komt voor in waterrijke gebieden met structuurvariatie. Mogelijk komt de ringslang voor in het plangebied.

Het plangebied ligt niet in verspreidingsgebied van andere beschermde reptielensoorten. Daarnaast is er geen geschikt habitat voor deze soorten (hoogveen, heide, vennen) aanwezig. Deze soorten kunnen op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens uitgesloten worden.

Ringslang is niet uitgesloten.

Amfibieën

Bureauonderzoek

In het plangebied zijn geen waarnemingen van beschermde amfibieën van de afgelopen 5 jaar. Wel zijn in de omgeving waarnemingen bekend van algemene (vrijgestelde) amfibieën zoals bastaardkikker, bruine kikker, kleine watersalamander, meerkikker en gewone pad.

Daarnaast zijn er waarnemingen bekend van de zwaarder beschermde rugstreeppad. Deze komt voor ten zuidwesten van het plangebied.

Het plangebied ligt daarnaast in het verspreidingsgebied van de heikikker.

De rugstreeppad komt voor op vergraafbare plekken met ondiepe voortplantingswateren die snel opwarmen. Vaak in een soort pionier habitat. De plekken waar de soort is waargenomen in de omgeving zijn vergelijkbaar met het plangebied. De rugstreeppad kan hierdoor niet uitgesloten worden.

De heikikker komt voor in sloten, vennen, poelen i.c.m. half natuurlijk grasland, hoogveen, heide en pijpenstrootje vegetatie. Dergelijk habitat is niet aanwezig in het plangebied. De heikikker kan daardoor op voorhand uitgesloten worden.

Algemene amfibieën zijn niet uitgesloten.

Rugstreeppad is niet uitgesloten.

Vissen

Bureauonderzoek

Er zijn van de afgelopen vijf jaar geen waarnemingen bekend van vissen in het plangebied of de directe omgeving (NDFF).

De grote modderkruiper is niet uitgesloten.

Het verspreidingsgebied van beschermde vissoort grote modderkruiper valt binnen het plangebied (verspreidingsatlas). In de landbouwsloten zijn mogelijk geschikt habitat voor de grote modderkruiper

Overige soorten *Bureauonderzoek*

In het plangebied zijn geen waarnemingen beken van ongewervelden zoals weekdieren en insecten. Wel is er een waarneming bekend van de platte schijfhoren ten zuidwesten van het plangebied. Het verspreidingsgebied van platte schijfhoren (weekdier) en gestreepte waterroofkever (insect) vallen binnen het plangebied (verspreidingsatlas.nl). Platte schijfhoren komt voor in zoete wateren, zoals sloten in o.a. veengebieden. De soort kan niet worden uitgesloten in het plangebied. De gestreepte waterroofkever komt voor in wateren in veengebieden en kan daardoor voorkomen in de sloten van het plangebied.

Platte schijfhoren en gestreepte waterroofkever kunnen niet worden uitgesloten.

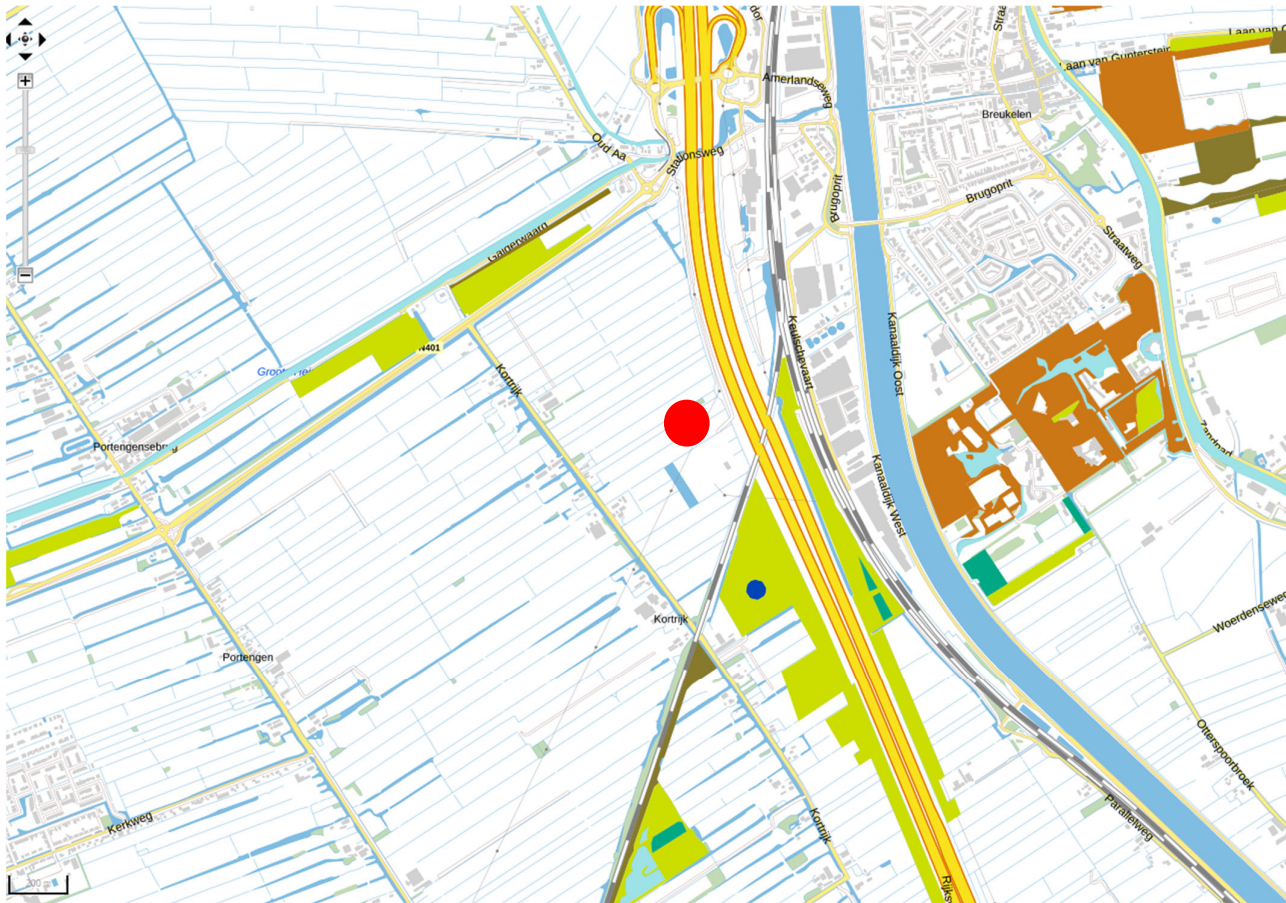
2.2.4 Conclusie en vervolgstappen

De aanwezigheid van beschermde soorten kan niet uitgesloten worden in het plangebied. De soorten die voor kunnen komen in het plangebied zijn: algemene broedvogels, broedvogels met jaarrond beschermd nest, algemene grondgebonden zoogdieren, das, bever, eekhoorn, boomarter, Noordse woelmuis, waterspitsmuis, vleermuizen, ringslang, rugstreppad, grote modderkruiper, platte schijfhoren en gestreepte waterroofkever. Om een beter beeld te krijgen van het plangebied en het daar bijbehorende mogelijke leefgebied van soorten, dient er een veldbezoek plaats te vinden. Hierin kan worden beoordeeld of benoemde soorten aanwezig kunnen zijn in het plangebied en of er eventueel nog andere soorten kunnen voorkomen. Op basis van deze beoordeling kan een nauwkeurige effectbeoordeling uitgevoerd worden i.c.m. toetsing aan de Wnb.

3 Natuurnetwerk Nederland

3.1 Ligging

Het uit te breiden station ligt in provincie Utrecht. Het plangebied ligt buiten NNN-gebieden (zie Figuur 4). In Utrecht bestaat de NNN onder de naam Natuurnetwerk Utrecht (NNU). Externe werking op NNN-gebieden is voor Provincie Utrecht van toepassing.

Figuur 4 Ligging van te uit te breiden station Kortrijk-Breukelen (rode stip) ten opzichte van NNN-gebieden (gekleurde vlakken).

3.2 Effecten en conclusie

Het NNU gebied dat circa 200 meter ten zuidoosten van het plangebied ligt, heeft het beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.

Oppervlakteverlies en versnippering:

De werkzaamheden bevinden zich buiten het NNU gebied aan de andere kant van het spoor en heeft daardoor geen directe effecten, zoals oppervlakte verlies van NNU gebied. Het plangebied ligt niet tussen NNU gebieden in en de voorgenomen ontwikkeling zorgt daardoor niet voor versnippering van het netwerk

Verstoring:

De werkzaamheden liggen op voldoende afstand, achter de spoorlijn, waardoor er geen sprake is van verstoring van diersoorten binnen het NNU gebied. Verstoring vindt alleen plaats in de directe omgeving van het plangebied waardoor effecten van verstoring op diersoorten in het NNU gebied, op voorhand uit te sluiten zijn.

Kwaliteit op wezenlijke kenmerken en waarden:

De werkzaamheden hebben alleen invloed op het plangebied zelf en directe omgeving. Effecten als gevolg van mechanische effecten (heen en weer rijden van materieel) of bodemroerende werkzaamheden (graafwerkzaamheden, bouwwerkzaamheden) treden alleen op in het plangebied. Hierdoor wijzigt er niks aan de kwalitatieve waarden van het NNN gebied. Het beheertype blijft onveranderd tijdens en na de werkzaamheden.

Aangezien effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van NNU-gebieden op voorhand zijn uit te sluiten, zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Bijlage A Wettelijk kader

Gebiedsbescherming

Inhoud van de wet

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3) en houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4) en verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de relevante delen van de wet gegeven.

Algemene bepalingen

De Wnb schrijft het opstellen een nationale en provinciale natuurvisie voor. De nationale natuurvisie bevat de hoofdlijnen van het rijksbeleid op het gebied van natuur en natuurbescherming (artikel 1.5). De provinciale natuurvisies beschrijven het provinciale beleid op dit gebied (artikel 1.7).

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht neemt voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en soorten (ook soorten die niet beschermd zijn!) (artikel 1.11, lid 1). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden (artikel 1.11, lid 2). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd (artikel 1.11, lid 3).

In het eerste hoofdstuk van de wet wordt ook ingegaan op de beschermingsmaatregelen waarvoor gedeputeerde staten van de provincies zorg moeten dragen (artikel 1.12, lid 1). Het gaat daarbij om:
de biotopen en leefgebieden van alle in Nederland voorkomende soorten vogels (onderdeel a);
behoud en herstel van soorten, habitats en habitats van soorten van bijlage I, II, IV en V van de Habitatrictlijn (onderdeel b);
behoud en herstel van soorten die opgenomen zijn op de bij de natuurvisie horende rode lijst (onderdeel c).

Beschermde gebieden

De Wet Natuurbescherming (Wnb) maakt het mogelijk gebieden aan te wijzen als beschermde natuurgebieden. De Wnb noemt daarbij verschillende soorten gebieden:

De provincies (gedeputeerde staten) dragen zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (artikel 1.12, lid 2).

Buiten het NNN kunnen gedeputeerde staten gebieden aanwijzen met bijzondere natuurwaarden of landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Deze gebieden worden "bijzondere provinciale natuurgebieden" en "bijzondere provinciale landschappen" genoemd (artikel 1.12, lid 3).

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wijst gebieden aan ter uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit de Vogel- en Habitatrictlijn. Deze gebieden zijn de Natura 2000-gebieden (artikel 2.1, lid 1).

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit kan - buiten bestaande Natura 2000-gebieden - een gebied aanwijzen als "bijzonder nationaal natuurgebied" (artikel 2.11, lid 1).

De Wnb kent alleen voor de Natura 2000-gebieden een toetsingskader. De bescherming van het NNN verloopt via het planologische spoor. Ten aanzien van de bescherming van bijzondere nationale en provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen is in de Wnb geen regeling opgenomen. Provincies kunnen -wanneer zij een dergelijk gebied aan zouden wijzen- daarvoor zelf een regeling opstellen.

Regels ten aanzien van de bescherming van Natura 2000-gebieden

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wijst Natura 2000-gebieden aan. In ieder besluit tot aanwijzing van een Natura 2000-gebied zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende gebied beschreven. Daarbij gaat het in ieder geval om instandhoudingsdoelen ten aanzien van de leefgebieden van vogels, voor zover nodig ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en/of ten aanzien van habitats en habitats van soorten, voor zover nodig ter uitvoering van de Habitatrichtlijn. Op de aanwijzing of wijziging van de aanwijzing van gebieden is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing (deze besluiten staan dus open voor bezwaar en beroep), tenzij het een wijziging van ondergeschikte aard is (artikel 2.1).

Gedeputeerde staten - en in bepaalde gevallen het Ministerie van LNV - zijn verplicht zorg te dragen voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen ten aanzien van de in de provincie gelegen Natura 2000-gebieden en moeten ook - indien daar aanleiding voor bestaat - passende maatregelen nemen om verslechtering van de kwaliteit van Natura 2000-gebieden te voorkomen (artikel 2.2). Daarnaast moet er voor ieder Natura 2000-gebied een beheerplan worden opgesteld (artikel 2.3).

Plan of project

De Wnb maakt onderscheid in plannen en projecten. Een plan gaat over het voornemen tot het verrichten van een handeling of om het scheppen van een (planologisch) kader voor een toekomstige handeling. Een project gaat altijd om een daadwerkelijk uit te voeren handeling.

Beoordeling van plannen

Een plan dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, mag door het betreffende bestuursorgaan pas worden vastgesteld nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Een uitzondering is een plan dat een herhaling of voortzetting is van een ander plan waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens op inzichten op kan leveren.

Wanneer de zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast niet is verkregen, mag het plan alleen worden vastgesteld wanneer er geen alternatieve oplossing is, er een dwingende reden van groot openbaar belang wordt gediend en er compenserende maatregelen worden getroffen (de ADC-toets). Wanneer er sprake is van significante gevolgen voor een prioritair habitat of prioritaire soort en de dwingende reden van groot openbaar belang is een reden van sociale of economische aard, dient in aanvulling op de ADC-toets door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een advies gevraagd te worden aan de Europese Commissie voordat het plan wordt vastgesteld. De te nemen compenserende maatregelen moeten onderdeel uitmaken van het betreffende plan. Een eventueel in te richten compensatiegebied dient de status van Natura 2000-gebied te krijgen (artikel 2.7 lid 1 en 2.8 lid 1-8).

Voorafgaand aan het vaststellen van een plan hoeft dus geen vergunning aangevraagd te worden. Wel dient het bestuursorgaan indien nodig middels een passende beoordeling de effecten op Natura 2000-te toetsen.

Beoordeling van projecten

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Voor deze projecten wordt de vergunning alleen verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Een uitzondering is een project dat een herhaling of voortzetting is van een ander project, of deel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens op inzichten op kan leveren.

Wanneer de zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast niet is verkregen, mag de vergunning alleen worden verleend wanneer er geen alternatieve oplossing is, er een dwingende reden van groot openbaar belang wordt gediend en er compenserende maatregelen worden getroffen (de ADC-toets). Wanneer er

sprake is van significante gevolgen voor een prioritair habitat of prioritaire soort en de dwingende reden van groot openbaar belang is een reden van sociale of economische aard, dient in aanvulling op de ADC-toets door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een advies gevraagd te worden aan de Europese Commissie voordat de vergunning wordt verleend. De te nemen compenserende maatregelen moeten onderdeel uitmaken de vergunning voor het betreffende project. Een eventueel in te richten compensatiegebied dient de status van Natura 2000-gebied te krijgen (artikel 2.7 lid 2 en lid 3 en 2.8 lid 1-8).

Aanhaken bij de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

Er kan worden voor worden gekozen geen vergunning Wnb aan te vragen, maar de toestemming aan te laten haken bij de Omgevingsvergunning. In dat geval dient de passende beoordeling gevoegd te worden bij de aanvraag Omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning vraagt vervolgens een verklaring van geen bedenking (vvgb) aan bij het bevoegd gezag Wnb. De voorwaarden waaronder de vvgb wordt afgegeven maken vervolgens onderdeel uit van de Omgevingsvergunning. Wanneer ervoor wordt gekozen de toestemming Wnb niet aan te laten haken, moet de vergunning Wnb zijn aangevraagd voordat de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

Soortbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

Zorgplicht

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn (artikel 1.11, lid 1). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden (artikel 1.11, lid 2). Indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, dienen de noodzakelijke maatregelen getroffen te worden om schadelijk gevolgen te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan te maken. Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd (artikel 1.11, lid 3).

Categorieën

De wet onderscheidt drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn, ook wel Vogelrichtlijnsoorten genoemd (Wnb §3.1)
- Soorten Habitatrichtlijn, ook wel Habitatrichtlijnsoorten genoemd (Wnb §3.2)
- Andere soorten (Wnb §3.3)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd (artikel 3.1 lid 1).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in (artikel 3.5 lid 1):

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;

- bijlage I bij het Verdrag van Bonn;

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in (artikel 3.5, lid 5):

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern.

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb §3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet (artikel 3.10, lid 1 onder a en c).

Verbodsbepalingen

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om (artikel 3.1):

- in het wild levende vogels te doden of te vangen (lid 1).
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (lid 2).
- eieren te rapen en deze onder zich te hebben (lid 3).
- opzettelijk te storen (lid 4), tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (lid 5).

Voor Habitatrichtlijnsoorten is het verboden om (artikel 3.5):

- in het wild levende dieren in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen (lid 1).
- opzettelijk te verstoren (lid 2).
- eieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen (lid 3).
- de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (lid 4).
- planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen (lid 5).

Voor Andere soorten is het verboden om (artikel 3.10, lid 1):

- in het wild levende dieren opzettelijk te doden of te vangen (onderdeel a);
- de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen (onderdeel b);
- vaatplanten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen (onderdeel c).

Hierboven is voor Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten aangegeven dat verstoring niet is toegestaan. Niet iedere verstoring in het kader van de wet is echter relevant. Het moet gaan om verstoring die voor soorten in potentie wezenlijke gevolgen heeft. Een tijdelijke verandering van gedrag valt hier niet zonder meer onder. Zie voor meer informatie het volgende tekstkader.

Juridisch kader verstoring beschermde soorten

Niet iedere toename van verstoringbronnen leidt tot een daadwerkelijk effect dat in het kader van de wet is voorzien als verstoring. Voor een individu is er sprake van opzettelijke verstoring als niet in de directe omgeving (tijdelijk) uitwijkmogelijkheden voor handen zijn en de functionaliteit van het leefgebied door verstoring wordt aangetast. Dit is verschillende keren bevestigd door de Raad van State. Hieronder staan twee delen van uitspraken waarin dit bevestigd is:

ECLI:NL:RVS:2009:BI3701: "Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 21 november 2007 in zaak nr. 200607283/1) geldt als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving, moet worden aangemerkt als een opzettelijke verontrusting in de zin van artikel 10 van de Ffw."

ECLI:NL:RVS:2020:1125: "Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 23 juni 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BM8836), geldt bij de uitleg van artikel 10 van de Flora- en faunawet als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving een opzettelijke verontrusting is in de zin van die bepaling. Het tijdelijk (doen) wegvluchten voor werkzaamheden naar een rustiger plek kan niet worden aangemerkt als opzettelijke verontrusting in de zin van deze bepaling. De Afdeling volgt deze interpretatie eveneens ten aanzien van het in het vierde lid van artikel 3.1, vierde lid, van de Wnb neergelegde verbod van opzettelijke storing."

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV vastgestelde gedragcode (artikel 3.31, lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van LNV kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (artikel 3.3, lid 2-4; artikel 3.8, lid 2-5; artikel 3.10, lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van LNV en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het bevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Utrecht heeft in Verordening Natuur en Landschap (Provincie Utrecht 2017) vrijstelling verleend voor de volgende soorten:

Zoogdieren

Amfibieën

Aardmuis	Konijn	Bastaardkikker
Bosmuis	Ondergrondse woelmuis	Bruine kikker
Bunzing	Ree	Gewone pad
Dwergmuis	Rosse woelmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis	Meerkikker
Egel	Veldmuis	
Gewone bosspitsmuis	Vos	

Haas	Wezel
Hermelijn	Woelrat
Huisspitsmuis	

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (artikel 3.3 lid 1 en 3; artikel 3.8 lid 1 en 3; artikel 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per beschermingscategorie:

Voor Vogelrichtlijnsoorten moet voor een ontheffing worden voldaan aan de volgende voorwaarden (artikel 3.3, lid 4):

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing (onderdeel a).
- het project is nodig (onderdeel b):
 - 1°. In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. Ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. Om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (onderdeel c).

Voor Habitatrichtlijnsoorten moet voor een ontheffing worden voldaan aan de volgende voorwaarden (artikel 3.7, lid 5):

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing (onderdeel a).
- het project is nodig (onderdeel b):
 - 1°. In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. Voor onderzoek en onderwijs, reproductie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°. Om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (onderdeel c).

Voor Andere soorten geldt in aanvulling op alle voorwaarden voor Habitatrichtlijnsoorten ook dat het project nodig is voor één of meerder van de aanvullende wettelijke belangen (artikel 3.10, lid 2):

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde (onderdeel a).
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen (onderdeel b).
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden (onderdeel c).
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren (onderdeel d).
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw (onderdeel e).

- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer (onderdeel f).
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied (onderdeel g).
- in het algemeen belang (onderdeel h).
- bestendig gebruik (onderdeel i).

Geen andere bevredigende oplossing betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied.

NNN

Het Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN) is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Dit netwerk moet ervoor zorgen dat de biodiversiteit stabiel en behouden blijft. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (hierna: BARRO) heeft in titel 2.10 bepalingen opgenomen die de bescherming van het NNN moeten waarborgen. Deze bepalingen moeten worden doorvertaald in de provinciale ruimtelijke verordeningen (hierna: PRV) van de provincies.

De PRV stellen regels die ervoor moeten zorgen dat bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen die betrekking hebben op NNN-gebieden geen activiteiten mogelijk maken die schadelijk zijn voor het NNN.

(art. 2.10.4, eerste lid BARRO). De gemeente is verantwoordelijk voor het vaststellen van bestemmingsplannen die in overeenstemming moeten zijn met de NNN-bepalingen van de PRV. De regels uit de PRV zijn op haar beurt weer in overeenstemming met de NNN-bepalingen van het BARRO.

Dit betekent wanneer er ruimtelijke ontwikkelingen gerealiseerd worden deze aan de bepalingen van het NNN moeten voldoen.

Titel 2.10 heeft alleen betrekking op NNN-gebieden die door de provincies op kaart zijn vastgelegd (art. 2.10.1 en art. 2.10.2 BARRO). Echter kan bij provinciale verordening vastgesteld zijn dat nabij gelegen natuurgebieden tevens beschermd worden op grond van de NNN-regels in de verordeningen. Provincies zijn verplicht bij provinciale verordening de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN-gebieden aan te wijzen. Daarbij moet bij provinciale verordening regels gesteld worden omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen ter bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden (art. 2.10.3 BARRO).

De provincies stellen regels aan bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen die ervoor moeten zorgen dat er geen activiteiten mogelijk worden gemaakt die per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van het oppervlakte of samenhang van het NNN (art. 2.10.4 BARRO). In de provincie Limburg is dit vastgelegd in de omgevingsverordening uit 2014.

Dit betekent dat het NNN niet zomaar aangetast of gewijzigd kan worden. Echter zijn er uitzonderingen. Kort samengevat zijn er drie afwijkingsmogelijkheden, namelijk:

1. het 'Nee, tenzij-principe',
2. saldobenadering, en
3. herbegrenzing bij kleinschalige ontwikkelingen.

Van het beschermingsregime kan worden afgeweken wanneer er sprake is van het 'Nee, tenzij-principe'. Er moet sprake zijn van de volgende voorwaarden:

- e. Er is sprake van groot openbaar belang,
- f. er zijn geen reële alternatieven zijn, en
- g. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en de samenhang worden beperkt (gemitigeerd) en de overblijvende negatieve effecten worden gecompenseerd.

Bij provinciale verordening kan het toegestaan zijn om de begrenzing van het NNN te wijzigen. Dit is mogelijk wanneer dit leidt tot een betere samenhang of planologische inpassing (saldobenadering).

Wel moeten de wezenlijke kenmerken en waarden behouden blijven en het oppervlak van het NNN ten minste gelijk (art. 2.10.5, sub a BARRO). Wanneer er sprake is van een kleinschalige ontwikkeling kan tevens de begrenzing van het NNN gewijzigd worden (art. 2.10.5, sub b BARRO).

Bij saldobenadering worden ruimtelijke ontwikkelingen in combinatie met elkaar beoordeeld. Het doel van saldobenadering is dat er een kwaliteits- of kwantiteitsslag voor het NNN gemaakt wordt. Verder moeten deze ruimtelijke ontwikkelingen ervoor zorgen dat het NNN minimaal gelijk blijft of juist vermeerderd. Wanneer saldobenadering wordt toegepast zal dit leiden tot kwaliteitswinst voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Bij herbegrenzing gaat het om het begrenzen van het huidige NNN, met behoud van de oorspronkelijke ambitie, om zo verbinding tussen de NNN-gebieden te verbeteren. Herbegrenzing is mogelijk in twee situaties, namelijk om ecologische redenen of om andere dan ecologische redenen (kleinschalige ontwikkelingen).

De bepalingen van het BARRO zijn alleen bedoeld om de NNN-gebieden te beschermen. Het is echter mogelijk dat ruimtelijke ontwikkelingen op gronden niet behorend tot het NNN negatieve effecten met zich meebrengen voor de gronden zelf én voor de NNN-gronden. In Kamerstuk 2012/12, 30 825 nr. 192 heeft staatssecretaris van Economische zaken, Landbouw en Innovatie gezegd dat het NNN geen externe werking heeft, maar dat men wel de Wet ruimtelijke ordening en eventuele provinciale ruimtelijke verordening in acht moet nemen. Het is namelijk zo dat de provincies Flevoland, Friesland, Noord-Brabant en Zeeland bepalingen in de ruimtelijke verordeningen hebben opgenomen die gebieden nabij het NNN beschermen (zogenoemde externe werking).

Colofon

BUREAUONDERZOEK FLORA & FAUNA
UITBREIDING STATION BREUKELEN-KORTRIJK (BKK380)

KLANT

TenneT TSO B.V.

AUTEUR

Marja de Kraker

PROJECTNUMMER

30160097

ONZE REFERENTIE

52TRPQA53FNH-446113348-242:1.0

DATUM

13 april 2023

STATUS

Concept

GECONTROLEERD DOOR

Cors Onnes
Adviseur ecologie

VRIJGEGEVEN DOOR

Paul Zandstra
Projectleider bodem en conditionering

Over Arcadis

Arcadis is de leidende wereldwijd opererende ontwerp- en consultancyorganisatie op het gebied van de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij helpen onze klanten en de maatschappij met doeltreffende, duurzame en digitale oplossingen. Wij zijn met 36.000 mensen actief die in ruim zeventig landen meer dan €4,2 miljard aan omzet genereren. Wij helpen UN-Habitat met onze mensen, die kennis en expertise leveren om de moeilijke leefomstandigheden te verbeteren in gebieden die lijden onder de gevolgen van klimaatverandering.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

T +31 (0)88 4261 261

Arcadis. Improving quality of life

Volg ons op

[arcadis-nederland](https://www.linkedin.com/company/arcadis-nederland)

[arcadis_nl](https://twitter.com/arcadis_nl)

[ArcadisNetherlands](https://www.facebook.com/ArcadisNetherlands)